

รายงานสถานการณ์ทางสังคม ไตรมาส 4 (ต.ค.-ธ.ค.62) ปีงบประมาณ 2563

“สถานการณ์เด็กและเยาวชน”

สถานการณ์ทั่วไป

รายงานในปี 2558 ของ UNFPA และ สศช. ยังระบุว่าสัดส่วนประชากรสูงอายุที่มีอายุ 60 ปี ขึ้นไปขยายตัวเพิ่มขึ้น และสัดส่วนประชากรวัยเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปีลดน้อยลง โดยในปี 2513 มีเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี เกือบครึ่งหนึ่งของประชากรไทยทั้งหมด ส่วนผู้สูงอายุมีสัดส่วนเพียง 5% เท่านั้น แต่ในช่วง 40 ปีที่ผ่านมา โครงสร้างประชากรกลับเปลี่ยนแปลงไปอย่างสิ้นเชิง โดยในปี 2553 สัดส่วนประชากรวัยเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ลดลงเหลือเพียง 19.2% ขณะที่ผู้สูงอายุกลับมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นเป็น 12% นอกจากนี้ ยังมีการคาดการณ์ว่าภายในปี 2583 สัดส่วนประชากรที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี จะมีสัดส่วนเหลือเพียง 15.9% ของประชากรไทยทั้งหมด ขณะที่ผู้สูงอายุจะมีสัดส่วนถึง 32.1% ส่วนประชากรวัยแรงงานได้ไปถึงจุดสูงสุดแล้วคือ 50 ล้านคน และคาดว่าจะค่อยๆ ลดลงมามากกว่า 38 ล้านคนภายในเวลา 30 ปี (ที่มา: รายงานสถานการณ์ประชากรไทย พ.ศ. 2558, สศช. และ UNFPA) การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของประชากรทำให้ทุกภาคส่วนให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและพัฒนาเด็กและเยาวชนเพื่อเป็นรากฐานในการพัฒนาสังคมที่มีคุณภาพ เพื่อให้เติบโตเป็นวัยผู้ใหญ่ที่เป็นกลไกหลักในการพัฒนาประเทศชาติ ทั้งนี้ ได้มีการนำเสนอสถานการณ์เด็กและเยาวชนในปัจจุบัน โดยพบว่ามีความท้าทายที่หลากหลายน่าสนใจเกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนในยุคที่มีเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนสำคัญในชีวิตประจำวัน เช่น การแสวงหาประโยชน์ทางเพศที่แอบแฝงมากับเทคโนโลยี การใช้ความรุนแรงจากเข้าถึงสื่อออนไลน์ที่ไม่การควบคุม เป็นต้น

สถานการณ์เด็กและเยาวชนในประเทศภูมิภาคอาเซียน ได้มีการจัดการการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงและการละเมิดสิทธิสตรีในบริบทของการค้ามนุษย์ การวางแผนยุทธศาสตร์อาเซียนเพื่อสนับสนุนแผนปฏิบัติการระดับภูมิภาคเรื่อง การจัดการความรุนแรงและการค้ามนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับสตรีและเด็กหญิง อันสอดคล้องกับพันธกรณีของอาเซียนในการต่อต้านความรุนแรงและปัญหาการค้ามนุษย์ที่ประชุมเห็นตรงกันว่า ส่วนใหญ่แล้ว ความรุนแรง การค้ามนุษย์ และแรงงานบังคับ ต่างเกิดขึ้นกับแรงงานอพยพเพศหญิงที่เป็นกลุ่มเปราะบาง เสี่ยงต่อการได้รับการปฏิบัติที่ไม่เหมาะสม และถูกเอารัดเอาเปรียบ (ที่มา: asean.org)

สถานการณ์เด็กและเยาวชนในประเทศไทย พบว่า การดำเนินงานการพัฒนาเด็กและเยาวชนตามช่วงวัยยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างชัดเจน ยกตัวอย่างเช่น การพัฒนาการทางสติปัญญา (IQ)

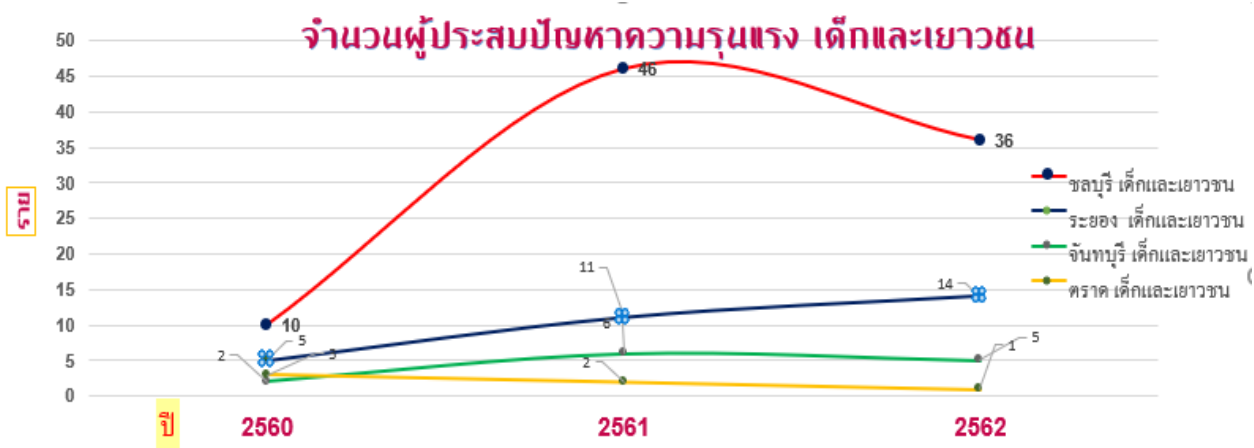
ของเด็กไทยมีความสามารถทางสติปัญญาอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ปัญหาการฆ่าตัวตาย ความเสี่ยงในการเกิดโรคซึมเศร้าของวัยรุ่นไทยอายุ 10 – 19 ปีมีจำนวนเพิ่มขึ้น เป็นต้น ประเทศไทย ผลักดันนโยบายต่าง ๆ ในด้านการป้องกันแก้ไขปัญหา อาทิ การให้เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด เกิดภาวะการณ์ 2 รูปแบบ คือ “ภาวะรั่วไหล” หรือคนที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายแต่ได้รับเงิน (Inclusion error) และ “ภาวะตกหล่น” หรือการเข้าไม่ถึงกลุ่มเป้าหมายที่แท้จริง (Exclusion error) เด็กและเยาวชนที่ต้องการการคุ้มครองเป็นพิเศษยังเป็นกลุ่มที่รัฐต้องให้ความสนใจ มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะประเด็นเรื่องเด็กที่กระทำความผิด และเด็กถูกกระทำความรุนแรง เพราะในที่ผ่านมา ข่าวเกี่ยวกับความรุนแรงที่เด็กกระทำความผิด และเด็กถูกกระทำความรุนแรงมีเพิ่มขึ้น (ที่มา รายงานการพัฒนาเด็กและเยาวชน ปี 2560 กรมกิจการเด็กและเยาวชน)

จากสถานการณ์ข้างต้น สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๓ ได้นำสถิติข้อมูลจากศูนย์ช่วยเหลือทางสังคม 1300 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในพื้นที่ 4 จังหวัดรับผิดชอบ ได้แก่ ชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด โดยนำเสนอสถานการณ์เด็กและเยาวชนใน 3 ประเด็นที่น่าสนใจ ได้แก่ ปัญหาความรุนแรงในและนอกครอบครัว ปัญหาสิทธิ สวัสดิการ และกฎหมาย ปัญหาความสัมพันธ์ในครอบครัว สื่อออนไลน์ที่มีการใช้ความรุนแรง และการขอบุสื่อที่แสดงออกซึ่งการแข่งขัน/การต่อสู้

ตารางที่ 1 เด็กและเยาวชนประสบปัญหาความรุนแรงในและนอกครอบครัว

ปี	ชลบุรี			ระยอง			จันทบุรี			ตราด			รวม
	เด็ก	เยาวชน	เด็กและเยาวชน	เด็ก	เยาวชน	เด็กและเยาวชน	เด็ก	เยาวชน	เด็กและเยาวชน	เด็ก	เยาวชน	เด็กและเยาวชน	
2560	8	2	10	5	0	5	2	0	2	2	1	3	20
2561	32	14	46	9	2	11	5	1	6	2	0	2	65
2562	29	7	36	8	6	14	5	0	5	1	0	1	56
รวม	69	23	92	22	8	30	12	1	13	5	1	6	141

“ชลบุรี สถานการณ์ความรุนแรงสูงสุดในภาคตะวันออก
ในขณะที่ปัญหาความรุนแรงในเด็กและเยาวชนภาคตะวันออกมีแนวโน้มลดลง “



กราฟที่ 1 แสดงข้อมูลสถิติปัญหาความรุนแรงในเด็กและเยาวชน ในพื้นที่ 4 จังหวัดภาคตะวันออก ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 - 2562 พบว่า จังหวัดที่พบปัญหาความรุนแรงในเด็กและเยาวชนมากที่สุดคือ จังหวัดชลบุรี รองลงมาคือ จังหวัดระยอง โดยจังหวัดชลบุรีมีสถิติความรุนแรงในปี 2560 มากถึง 50% และปรับสูงขึ้นในปี 2561 สูงถึง 70.77% แต่ในปี 2562 มีสถิติที่ลดลงคิดเป็น 64.29% ทั้งนี้ สถิติของจังหวัดชลบุรีมีความแตกต่างจากจังหวัดระยองคือ จังหวัดระยองมีสถิติความรุนแรงในปี 2560 คิดเป็น 25% และปรับลดลงในปี 2561 เป็น 16.92% แต่พบว่าในปี 2562 จังหวัดระยองมีสถิติความรุนแรงเพิ่มขึ้น คิดเป็น 25% สำหรับสถิติความรุนแรงในจังหวัดตราดและจันทบุรี พบว่า ปัญหาความรุนแรงในเด็กและเยาวชนมีแนวโน้มที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง

หมายเหตุ : ที่มาของข้อมูล ศูนย์ช่วยเหลือสังคม สายด่วน 1300

ปี 60 ข้อมูล ระหว่างวันที่ 1 ต.ค.60 - 31 ธ.ค.60

ปี 61 ข้อมูล ระหว่างวันที่ 1 ม.ค.61 - 31 ธ.ค.61

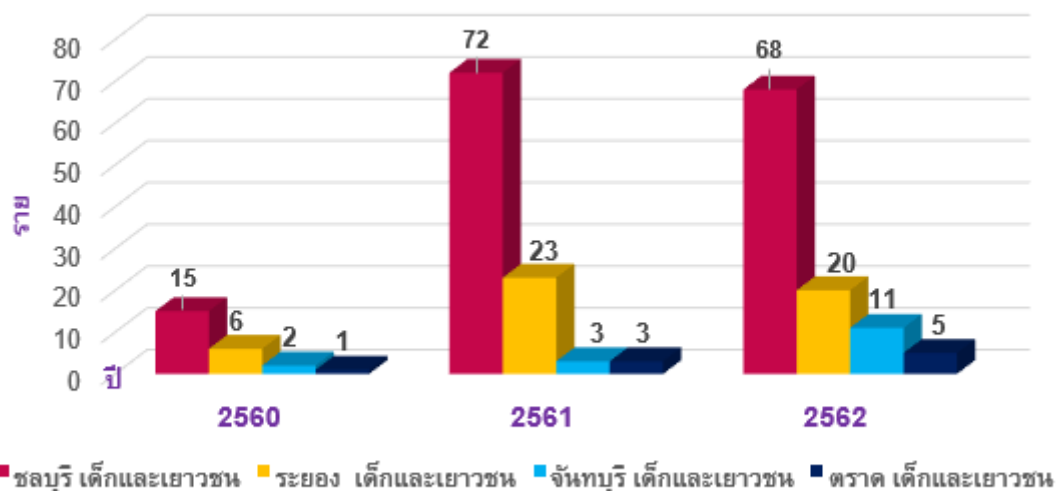
ปี 62 ข้อมูล ระหว่างวันที่ 1 ม.ค. 62 - 13 พ.ย.62

ตารางที่ ๒ เด็กและเยาวชนประสบปัญหาความสัมพันธ์ในครอบครัว

ปี	ชลบุรี			ระยอง			จันทบุรี			ตราด			รวม
	เด็ก	เยาวชน	เด็กและเยาวชน	เด็ก	เยาวชน	เด็กและเยาวชน	เด็ก	เยาวชน	เด็กและเยาวชน	เด็ก	เยาวชน	เด็กและเยาวชน	
2560	14	1	15	6	0	6	2	0	2	1	0	1	24
2561	67	5	72	22	1	23	3	0	3	3	0	3	101
2562	65	3	68	20	0	20	11	0	11	4	1	5	104
รวม	146	9	155	48	1	49	16	0	16	8	1	9	229

“ ปัญหาความสัมพันธ์ในครอบครัวในภาพรวม มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ”

ปัญหาความสัมพันธ์ในครอบครัว



แผนภูมิที่ 2 แสดงข้อมูลสถิติปัญหาความสัมพันธ์ในครอบครัว ในพื้นที่ 4 จังหวัดภาคตะวันออก ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 - 2562 พบว่า จังหวัดที่พบปัญหาความสัมพันธ์ในครอบครัวมากที่สุดคือ จังหวัดชลบุรี รองลงมาคือ จังหวัดระยอง โดยจังหวัดชลบุรีมีสถิติปัญหาความสัมพันธ์ในครอบครัวในปี 2560 คิดเป็น 62.50% และปรับสูงขึ้นในปี 2561 เป็น 71.29% แต่ในปี 2562 มีสถิติที่ลดลงเป็น 65.38% นอกจากนี้ แผนภูมิแสดงให้เห็นว่า จังหวัดตราดและจันทบุรี มีปัญหาความสัมพันธ์ในครอบครัวลดลงในปี 2561 แต่ในปี 2562 พบสถิติที่เพิ่มสูงขึ้น ทั้งนี้ จังหวัดระยอง เป็นจังหวัดเดียวในพื้นที่ภาคตะวันออกที่ปัญหาความสัมพันธ์ในครอบครัวมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง

หมายเหตุ : ที่มาของข้อมูล ศูนย์ช่วยเหลือสังคม สายด่วน 1300

ปี 60 ข้อมูล ระหว่างวันที่ 1 ต.ค.60 - 31 ธ.ค.60

ปี 61 ข้อมูล ระหว่างวันที่ 1 ม.ค.61 - 31 ธ.ค.61

ปี 62 ข้อมูล ระหว่างวันที่ 1 ม.ค. 62 - 13 พ.ย.62

ปัจจัยที่ส่งผลต่อสถานการณ์ปัญหาเด็กและเยาวชน

ปัจจัยหลัก เด็กและเยาวชนต้องแต่แรกเกิด การได้รับการเลี้ยงดูที่เข้าใจพัฒนาการตามช่วงวัยที่เป็นช่วงวัยที่สำคัญ คือ แรกเกิดถึงอายุ 8 ปี การสร้างทักษะด้านกาย จิต สังคม เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันเมื่อเด็กและเยาวชนเติบโตสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลง โดย ศ.นพ.อดิศักดิ์ ผลิตผลการพิมพ์ ผู้อำนวยการสถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล กล่าวว่า การพัฒนาเด็ก

ปฐมวัยหรือเด็กวัย 0-8 ปี ซึ่งเป็นช่วงที่สมองกำลังมีการพัฒนาการในช่วง 3,000 วัน ที่ครอบคลุมถึงพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ และจิตใจการพัฒนาความรู้ความเข้าใจและการเคลื่อนไหว ซึ่งหลักฐานทางวิทยาศาสตร์และประสาทวิทยาจากการวิจัยชี้ว่า เด็กที่ไม่ได้รับการแก้ไขพัฒนาการที่ผิดปกติตั้งแต่แรกจะเป็นภาระต่อสังคมในระยะยาวต่อไปด้วย ทั้งนี้ สถานการณ์ระดับสุขภาวะ การเรียนรู้ และพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในไทยยังคงเป็นปัญหาอยู่มาก ข้อมูลพัฒนาการเด็กไทย 4 ช่วงวัย ได้แก่ ช่วงอายุ 9,18,30,42 เดือน จากการสุ่มสำรวจ ปี 2560 พบว่า 1 ใน 4 ของเด็กทุกช่วงวัยมีพัฒนาการสงสัยว่าล่าช้า โดยพัฒนาการด้านที่ล่าช้าที่พบมากในเด็กปฐมวัย คือ พัฒนาการด้านภาษาและการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก ซึ่งมีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางสติปัญญาในด้านมาตรฐานการดูแล กับความพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่อาจจะส่งผลให้เกิดปัญหาต่างๆ กับเด็กและเยาวชน เช่น เป็นต้นเหตุของความรุนแรงในครอบครัว รวมถึงการหย่าร้าง เป็นต้น ด้านสถานการณ์การดูแลเด็กปฐมวัยผ่านการจัดตั้งศูนย์เด็กเล็กมีแนวโน้มได้รับความนิยมมากขึ้น แต่ยังคงมีความคลุมเครือขาดข้อมูลที่ชัดเจน ทั้งด้านผลลัพธ์สุขภาวะ ระดับพัฒนาการเรียนรู้ และด้านการสนับสนุนสิทธิประโยชน์ต่างๆ จากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน รวมถึงการแก้ปัญหาต่างๆ ของเด็ก ซึ่งรวมถึงปัญหาของเด็กชายขอบ เด็กพิเศษ เด็กนอกระบบการศึกษา เด็กยากจน เด็กเปราะบาง ที่ปัญหาการเข้าถึงการศึกษาและประโยชน์ ตลอดจนสิทธิตามระบบสวัสดิการแห่งรัฐยังไม่เพียงพอ เกิดเป็นความเหลื่อมล้ำในสังคม (ที่มา <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/822506>)

ปัจจัยสนับสนุน เด็กและเยาวชนต้องได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากสถาบันครอบครัว ซึ่งเป็นสถาบันที่สำคัญในการหล่อหลอมให้เด็กและเยาวชนเติบโตอย่างมีคุณภาพ ดังนั้น โครงสร้างครอบครัว การหน้าที่บทบาท พ่อ - แม่ ในครอบครัว ความสัมพันธ์ในครอบครัว เป็นปัจจัยสนับสนุนต่อการแสดงออกพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน โดย คุณชนวนิศ หวังดี เจ้าหน้าที่ฝ่ายนโยบายสังคม องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย ได้ข้อมูลว่า ทางยูนิเซฟ ประเทศไทย ได้ร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ ทำการสำรวจทั่วประเทศ พบว่า “บ้านเรามีเด็กตั้งแต่อายุ 17 ปีลงมา ไม่ได้อาศัยอยู่กับพ่อแม่ (หมายถึง พ่อแม่ที่ยังมีชีวิตอยู่ แต่กลับไม่ได้อยู่กับพ่อแม่ คือไม่ได้อยู่กับใครเลย ไม่ว่าจะพ่อหรือแม่) จำนวนมากกว่า 3 ล้านคน โดยเฉพาะในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีมากกว่า 30 เปอร์เซ็นต์ และจังหวัดที่มีเด็กลักษณะนี้มากที่สุด คือ จังหวัดบุรีรัมย์ จากข้อมูลที่พบนี้ ถือเป็นสัญญาณอันตราย และมีข้อสังเกตว่า ปัจจุบันประเทศไทยมีจำนวนเด็กที่ไม่ได้รับการดูแลจากพ่อแม่ มากกว่าในประเทศที่เกิดภาวะสงครามเสียอีก สำหรับสาเหตุหลักที่เด็กไม่ได้อยู่กับพ่อแม่ มาจากปัญหาด้านเศรษฐกิจ เพราะพ่อแม่ของเด็กต้องเดินทางออกนอกภูมิภาคไปทำงานตามโรงงาน หรือแคมป์ก่อสร้างในต่างจังหวัด เนื่องจากบางรายไม่มีที่ดินทำเกษตรกรรม หรือไม่กิจการของครอบครัว ทำให้เด็กไม่ได้รับการดูแล และมีความสัมพันธ์กับพ่อแม่ลดน้อยลง ส่งผลต่อเนื้อให้เด็กกลุ่มนี้ไปสนิทสนมกับกลุ่มเพื่อน จนอาจทำให้ไปยุ่ง

เกี่ยวกับยาเสพติด หรือมีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสมตามมา” ข้อมูลจากยูนิเซฟ ยังพบว่าเด็กเหล่านี้จำนวนหนึ่งอาศัยอยู่กับคนแก่ เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย แต่ด้วยสภาพสังคมในยุคโซเชียลมีเดีย มีการติดต่อสื่อสารที่รวดเร็ว ทำให้ผู้ที่ดูแลเด็กซึ่งอยู่ในวัยชรา อาจตามพฤติกรรมเด็กในยุคนี้ไม่ทันได้ กลายเป็นปัญหาแบบเดียวกัน (ที่มา <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/789982>)

ปัจจัยสิ่งแวดล้อม สถานการณ์ในปัจจุบันมีการใช้เทคโนโลยี การสื่อสารจากใช้อินเทอร์เน็ต ซึ่งสื่อออนไลน์ เข้ามามีบทบาทการใช้ชีวิตของเด็กและเยาวชนเพิ่มขึ้น จากรายงานผลการสำรวจสถานการณ์เด็กกับภัยออนไลน์ ประจำปี 2562 ของศูนย์ประสานงานขับเคลื่อนการส่งเสริมและปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนในการใช้สื่อออนไลน์ COPAT ร่วมกับ มูลนิธิอินเทอร์เน็ตเพื่อประเทศไทย จากกลุ่มตัวอย่างเด็กอายุ 9-18 ปี ทั่วประเทศ 10,846 คน พบว่า 95% ตระหนักว่าอินเทอร์เน็ตมีภัยอันตรายหลายรูปแบบเช่น การถูกล่อลวงละเมิดทางเพศ, ถูกหลอกในการซื้อสินค้า, ถูกหลอกในการเอาข้อมูลส่วนตัวไปใช้ในทางมิชอบ ติดเกมออนไลน์ โดยกลุ่มตัวอย่าง 55% เชื่อว่าการหาเพื่อนออนไลน์เป็นสิ่งสำคัญ และกว่า 70% เชื่อว่า โลกออนไลน์ไม่พูดความจริง, 61% คิดว่าการกลั่นแกล้งหรือการละเมิดทางเพศจะไม่เกิดขึ้นกับตนเอง, 74% เชื่อว่าสามารถจัดการปัญหาได้เองเมื่อเผชิญปัญหา และ 77% เชื่อว่าสามารถช่วยเพื่อนที่มีปัญหาจากภัยออนไลน์ได้ (ที่มา รายงานผลการสำรวจสถานการณ์เด็กกับภัยออนไลน์ ปี 2562)

ผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน

การที่เด็กและเยาวชนประสบปัญหาการกระทำด้วยความรุนแรงจากบุคคลในครอบครัว และบุคคลนอกครอบครัว และการมีปัญหาความสัมพันธ์ในครอบครัวที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ทำให้เกิดผลกระทบ ดังนี้

๑. ปัญหาสุขภาพจิต ซึ่งปรากฏในข่าวในปัจจุบัน รูปแบบวิธีการจัดการปัญหาของเด็กและเยาวชนบางส่วนไม่เหมาะสม มีการใช้ความรุนแรงเพิ่มขึ้น การตัดสินใจที่ขาดทักษะความยับยั้งชั่งใจ โดยนายสุเทพ ชิตยวงษ์ เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กพฐ.) เปิดเผยว่า เนื่องจากสถานการณ์ในปัจจุบันเด็กและเยาวชนมีแนวโน้มต้องการรับความช่วยเหลือด้านสุขภาพจิตมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ข้อมูลจากกรมสุขภาพจิตในส่วนของ การให้บริการสายด่วนสุขภาพจิตพบว่า กลุ่มเยาวชนโทรเข้ามาปรึกษาปัญหาสุขภาพจิตมากยิ่งขึ้น โดยในช่วง 6 เดือนแรกของปีงบประมาณ 2562 พบว่า 1 ใน 3 ของผู้ที่โทรเข้ามาปรึกษาทั้งหมด เป็นกลุ่มเด็กและเยาวชนอายุ 11-25 ปี และ 5 อันดับปัญหาที่พบมาก คือ ความเครียด หรือความวิตกกังวล ปัญหาจิตเวช ปัญหาความรัก ปัญหาซึมเศร้า และปัญหาครอบครัว ที่อาจนำไปสู่พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์หรือเหตุการณ์ที่เป็นอันตราย (ที่มา <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/844522>)

๒. การก่ออาชญากรรม ปัจจุบันมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เนื่องจากเด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมที่เลียนแบบ ความต้องการของเด็กและเยาวชนตามกระแสวัฒนธรรมที่ส่งเสริมให้มีการซื้อของเกินความจำเป็นกับวัย จากสถิติ ข้อมูลจากกรมพินิจคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในปี 2562 ข้อมูลระหว่างวันที่ 1 มกราคม – 20 ธันวาคม 2562 พบว่า เด็กและเยาวชนที่มีการกระทำผิด จำนวน 18,328 คน เป็นช่วงอายุ 10 – 15 ปี จำนวน 2,622 คน และช่วงอายุ 15 ปีขึ้นไป - อายุต่ำกว่า 18 ปี จำนวน 15,706 คน แยกเป็นประเภทคดี ความสงบสุขเสรีภาพ ชื่อเสียงและการปกครอง จำนวน 453 คน ชีวิตและร่างกาย 1,910 คน ทรัพย์ 2,442 คน เพศ 821 คน ยาเสพติดให้โทษ 9,178 คน อาวุธและวัตถุระเบิด 795 คน ความผิดอื่นๆ 2,397 คน และไม่ระบุฐานความผิด 332 คน (ที่มา กรมพินิจคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม)

๓. การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การที่เด็กและเยาวชนถูกกระทำด้วยความรุนแรงและมีปัญหาด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว ประกอบกับเป็นวัยที่เข้าสู่วัยเจริญพันธุ์ จะให้ความสนใจเพศตรงข้าม ทำให้เด็กและเยาวชนโอกาสเสี่ยงมีเพศสัมพันธ์กับแฟนก่อนวัยอันควร จากข้อมูลสถานการณ์อนามัยเจริญพันธุ์ของวัยรุ่น ปี 2561 อัตราการคลอดในหญิงอายุ 15 – 19 ปี เปรียบเทียบจำนวนวัยรุ่นหญิงในกลุ่มอายุ 15 – 19 ปี พันคน พบว่า มีแนวโน้มลดลงตั้งแต่ พ.ศ.2556 เป็นต้นมา โดยในปี 2559 เท่ากับ 42.5 ต่อหญิง อายุ 15 -19 ปี พันคน ส่วนการป่วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ พบว่า อัตราป่วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นและเยาวชนอายุ 15 -24 ปี มีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งใน พ.ศ.2559 พบว่าอัตราป่วย 127.1 ต่อวัยรุ่นและเยาวชนอายุ 15-24 ปี แสนคน (ที่มา สำนักงานอนามัยเจริญพันธุ์ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข)

ข้อเสนอแนะ

ผลกระทบที่เกิดกลุ่มเด็กและเยาวชนโดยตรง และครอบครัว นำไปสู่ปัญหาสังคม ที่ทุกภาคส่วนต้องร่วมกันวางแผนและกำหนดทิศทางการแก้ไขปัญหา ตลอดจนการจัดบริการที่เหมาะสมกับเด็กและเยาวชนให้สอดคล้องกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน จึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. การปรับปรุงกฎหมายของแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน ให้มีความสอดคล้องกันโดยเป็นมีมิติการแก้ไขปัญหาแบบองค์รวม ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง
2. การจัดทำหลักสูตรในการเรียนการสอนเกี่ยวกับการสร้างทักษะที่สำคัญแก่เด็กและเยาวชน ผู้ปกครองของเด็ก เรื่อง “ความฉลาดทางดิจิทัล” เพื่อให้รู้จักรับมือกับปัญหาและการแก้ไขที่เหมาะสม การตระหนักถึงภัยออนไลน์

3. กิจกรรม“เพื่อนช่วยเพื่อน” โดยให้สภาเด็กและเยาวชนมีพื้นที่ที่จะต้องจัดการในการช่วยเหลือ เยียวยาเด็กและเยาวชนที่ได้รับผลกระทบจากความรุนแรงในครอบครัว ปัญหาความสัมพันธ์ในครอบครัว และ ภัยสื่อออนไลน์

4. การผลิตสื่อที่มีเนื้อหาณรงค์ผ่านสื่อทุกช่องทาง โดยอาจจะกลุ่ม “ดารา ศิลปิน” ช่วยสร้างความตระหนัก เรื่องการใช้ความรุนแรง การใช้คำพูดหยาบคาย เป็นต้น ตลอดจนการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมแบบประชาธิปไตย ได้แก่ รัฐ เอกชน ประชาสังคม และผู้ประกอบการทางออนไลน์ มาร่วมรับผิดชอบในการผลิตสื่อสร้างสรรค์

5.การสร้างเครือข่ายในชุมชน “ฮีโร่ข้างบ้าน” ช่วยสอดส่องแจ้งเหตุ เบาะแสการกระทำ ความรุนแรง ไม่เพิกเฉยต่อการกระทำ ความรุนแรงต่อเด็กและเยาวชน

เอกสารอ้างอิง

รายงานการพัฒนาเด็กและเยาวชน ปี 2560 กรมกิจการเด็กและเยาวชน

รายงานผลสำรวจสถานการณ์เด็กกับภัยออนไลน์ ปี 2562 จัดทำโดย ศูนย์ประสานงานขับเคลื่อนการส่งเสริม และปกป้องคุ้มครองเด็กและ เยาวชนในการใช้สื่อออนไลน์ COPAT ร่วมกับ มูลนิธิอินเทอร์เน็ตร่วมพัฒนา ไทย

<http://www2.djop.go.th/warroom2/warroom4-5.htm>

<https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/844522>

<http://rh.anamai.moph.go.th>